

Bijlage 11. Anti pestprotocol

Inleiding

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een maatschappelijk probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken. Onze insteek is om zoveel mogelijk preventief te handelen richting pestgedrag. Helaas is dit niet altijd mogelijk en zullen we reactief optreden.

1. Verschil tussen plagen en pesten

Veel kinderen op de basisschool worden weleens geplaagd. Plagen leert je voor je zelf opkomen. Je wordt er sterker van. Bij plagen is er ook meestal sprake van 'gelijkwaardige' kinderen. Plagen gebeurt incidenteel, is van korte duur en is meestal wel te verdragen. Er is echter ook een aantal kinderen dat gepest wordt. Deze kinderen worden systematisch psychisch, fysiek of seksueel geweld aangedaan. Zij hebben vaak moeite om zichzelf te verdedigen. Ze voelen zich machteloos tegenover de pestende kinderen en voelen zich vaak eenzaam. De kinderen die pesten daarentegen, zijn vaak de sterkste kinderen uit de groep.

Ze kunnen op verschillende manieren pesten:

- ✓ met woorden
- ✓ lichamelijk
- ✓ door achtervolging
- ✓ door uitsluiting
- ✓ door stelen of vernietigen van spullen
- ✓ door afpersing
- ✓ cyberpesten

Ze zijn soms agressief en reageren eerder met geweld dan andere kinderen. Meestal vertonen ze dit gedrag ook naar volwassenen. Een pestend kind dat zijn gang kan gaan, leert dat pesten de enige manier is om je in een groep te handhaven. Het leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten.

Naast kinderen die gepest worden en kinderen die pesten zijn er ook kinderen die geen actieve rol in het pesten hebben, maar die wel bepalend zijn voor het voortduren van het pesten. De pestende kinderen voelen zich gesterkt door de zwijgende instemming van de toeschouwers. Dit laatste geldt overigens ook voor de kinderen die gepest worden. Doordat zij zich niet goed kunnen verdedigen, voelt het kind dat pest zich gesterkt.

2. Hoe kom ik erachter of er sprake is van een pestprobleem?

Een kind dat gepest wordt, zal dit niet snel aan ouders of aan de leerkracht vertellen. Het voelt zich beschaamd. Een kind dat gepest wordt, is niet populair en het kind voelt dat als een tekortkoming naar de ouders toe. Soms kan het ook zo zijn dat een kind niets zegt, omdat het denkt dat het probleem dan alleen maar groter wordt. Ouders die naar school gaan bijvoorbeeld.

Het is daarom belangrijk dat pesten en pestgedrag snel wordt gesignaleerd. Neem daarbij ook de aanwijzingen van ouders serieus. Opvallende signalen zijn bijvoorbeeld dat het kind:

- ✓ niet meer naar school wil;
- ✓ niets meer over school vertelt;
- ✓ nooit andere kinderen mee naar huis neemt en nooit bij anderen wordt gevraagd;
- ✓ op school slechtere resultaten haalt dan vroeger;
- ✓ vaak dingen kwijt is of met kapotte spullen thuis komt;
- ✓ vaak hoofdpijn of buikpijn heeft;
- ✓ blauwe plekken heeft op ongewone plaatsen;
- ✓ niet wil gaan slapen, veel wakker wordt of nachtmerries heeft;
- ✓ de verjaardag niet wil vieren;
- ✓ niet alleen een boodschap durft te doen;
- ✓ niet meer naar de speeltuin of andere club wil gaan;
- ✓ bepaalde kleren absoluut niet meer aan wil;
- ✓ thuis prikkelbaar, boos of verdrietig is.

Naast je eigen waarneming en die van de ouders is het ook belangrijk te letten op de andere kinderen in de klas. In hoeverre is er sprake van echte tolerantie, bijvoorbeeld voor verschillen? Een lage tolerantie kan de basis vormen voor onderlinge irritaties, die uitmonden in pestgedrag.

3. Aanpakken pestgedrag

Er zijn twee manieren om pestgedrag aan te pakken:

Preventief: zorgen dat kinderen niet gepest worden.

- ✓ Vroegtijdig signaleren
- ✓ Veilige sfeer in de groep
- ✓ Nadruk leggen op samenwerken en elkaar waarderen.

Gereedschappen:

- ✓ Onze schoolregels die regelmatig worden herhaald met de kinderen
- ✓ Groepsafspraken. Bij het begin van het jaar stellen leerkracht en kinderen samen de groepsafspraken op en hangen die aan de muur.
- ✓ Lessen (en ouderavonden) over mediawijsheid en cyberpesten
- ✓ De methode: "Kinderen en hun sociale talenten"

Curatief: het pestgedrag meteen aanpakken op het moment dat het gebeurt.

- ✓ Duidelijk maken aan de pestende kinderen dat hun gedrag niet kan worden geaccepteerd;
- ✓ Hulp bieden aan het kind dat wordt gepest;
- ✓ Hulp bieden aan de kinderen die pesten;
- ✓ De grote groep activeren in hun afwijzing van pestgedrag;
- ✓ (Hun) ouders inlichten, voorlichten.
- ✓ Pestende partijen scheiden en op een later moment een gesprek voeren
- ✓ Tijdens het gesprek goed luisteren naar de gepeste leerling en de pester
- ✓ Zoeken naar een oplossing voor de (onderliggende) problemen
- ✓ Betrekken van de ouders van betrokken leerlingen en de klas

Als je een pestprobleem in de groep hebt, neem dan direct contact op met onze **anti-pestcoördinator: de intern begeleider** . Samen kun je bij het hulp bieden meer dan alleen. Met de anti-pestcoördinator kun je een rolverdeling afspreken m.b.t. de betreffende kinderen en de ouders. De kindercoach kan helpen.

Bijlage 13. Mediawijsheid

Voor je met kinderen het Internet opgaat is het verstandig bij een aantal zaken stil te staan en afspraken te maken.

- ✓ Schrijf nooit je naam met je adres of telefoonnummer in een e-mailbericht (wil je het toch doen, vraag dan altijd aan je leraar of dit mag).
- ✓ Krijg je e-mail-berichtjes die je niet leuk of raar vindt? (vertel dat dan meteen aan je leraar)
- ✓ Op vragen om te “downloaden” is het antwoord in principe altijd nee. Bij twijfel vraag het aan de ICT-coördinator.

De volgende regels zijn opgesteld door The National Center for Missing and Exploited Children in de Verenigde Staten en vormen misschien een basis om afspraken met kinderen te maken (leg eventueel ook de link naar de thuissituatie):

- ✓ Ik zal nooit mijn persoonlijke informatie doorgeven op Internet zoals: mijn naam, adres en telefoonnummer, het werkadres en telefoonnummer van mijn ouders of het adres van mijn school zonder toestemming van mijn ouders/leraar.
- ✓ Ik vertel het mijn ouders/leraar meteen als ik informatie zie waardoor ik me niet prettig voel.
- ✓ Ik zal nooit afspreken met iemand die ik “online” op Internet heb ontmoet, zonder toestemming van mijn ouders/leraar.
- ✓ Ik zal nooit op e-mailberichten een foto of iets anders van mijzelf over internet sturen zonder toestemming van mijn ouders/leraar.
- ✓ Ik zal nooit op e-mailberichten antwoorden die onprettig zijn. Het is niet mijn schuld dat ik zulke berichten krijg en vertel het meteen aan mijn ouders/leraar, zodat zij maatregelen kunnen nemen.
- ✓ Ik spreek met mijn ouders/leraar af op welk tijdstip en hoe lang ik op Internet mag en van welke programma’s ik gebruik mag maken.